

Tax Independent Advisors

Tax & IA Bülten

No : 2020-59

Tarih : 18 Mayıs

Konu : (Covid-19) 7244 sayılı Kanun İle Getirilen 2019 Kar Dağıtım Sınırlamasının Usul ve Esasları Belirlendi

COVID-19 salgınının önlenmesi ve etkilerinin azaltılması amacıyla ülkemizde ve dünya genelinde sosyal ve ekonomik hayata ilişkin birtakım tedbirler alınmaktadır.

Bu kapsamda ikinci torba kanun 16 Nisan 2020 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek “7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” adıyla yasalaşmış ve 17 Nisan 2020 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanunda bazı alacakların ertelenmesi, alınmaması veya yapılandırılması, çeşitli konularda süre uzatımı ve çalışma mevzuatına dair düzenlemeler ile, fahiş fiyat ve stokçuluk ile geçmiş yıl karlarının dağıtımının sınırlandırılması konusunda düzenlemeler yapılmıştı. Bu düzenlemelerin tamamını geniş bir şekilde analiz ettiğimiz [2020-45](#) sayılı bültenimize web sayfamızdan ulaşabilirsiniz.

Bu bültende, söz konusu kar dağıtımının sınırlandırmasına ilişkin kanuni düzenlemeyi, 17 Mayıs 2020 tarihinde yayımlanan konu hakkındaki Tebliği ve Kamu Gözetimi Kurumu tarafından Dağıtılmamış Karlar üzerinde yapılan bir çalışmanın kısa bir analizini soru & cevap şeklinde sunacağız.

Önce kanuni düzenlemeyle başlayalım sonra Tebliğ ile getirilen usul ve esaslara değinelim.

Kar Dağıtımının Sınırlandırılması: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanuna eklenen geçici madde 13 uyarınca;

- Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait fonların, doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketler hariç olmak üzere, sermaye şirketlerinde, **30 Eylül 2020 tarihine kadar** 2019 yılı net dönem kârının yalnızca **yüzde yirmi beşine kadarının** dağıtımına karar verilebilir.
- **Geçmiş yıl kârları** ve serbest **yedek akçeler dağıtımına konu edilemez**, genel kurulca yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtımını yetkisi verilemez.
- Genel kurulca 2019 yılı hesap dönemine ilişkin kâr payı dağıtımını kararı alınmış ancak henüz pay sahiplerine ödeme yapılmamışsa veya **kısmi ödeme yapılmışsa**, 2019 yılı net dönem kârının **yüzde yirmi beşini aşan kısma** ilişkin ödemeler **30 Eylül 2020 tarihine** kadar ertelenir.
- Bu maddenin kapsamına giren sermaye şirketlerine ilişkin istisnalar ile uygulamaya dair usul ve esasları belirlemeye, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü almak suretiyle Ticaret Bakanlığı yetkilidir.”

Soru: Tebliğ ile getirilen düzenlemede neler yer alıyor?

Tax Independent Advisors

Cevap: Maddenin son fıkrasında verilen yetki gereğince Ticaret Bakanlığı tarafından 17 Mayıs 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan "6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun Geçici 13ncü Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" ile söz konusu uygulamaya ilişkin olarak amaç ve kapsam, dayanak, tanımlar, kar payı ve kar payı avansı dağıtım esasları, kar payı dağıtımına ilişkin öngörülen istisnalar, kar dağıtımı yapılabilmesi için Bakanlıktan uygun görüş alınması, esas alınacak finansal tabloların hangileri olacağı ve yürürlük ve yürütme maddeleriyle gereken düzenlemeler yapılmıştır.

Buna göre, hangi hallerde kar dağıtımı yapılabileceği hususu Tebliğin 5nci ve Bakanlıktan alınacak uygun görüş ise Tebliğin 6ncı maddesinde düzenlenmiştir.

Soru: *Hangi hallerde kar dağıtımı kararı alabiliriz ve bunun için nereye başvurmamız gerekir.*

Cevap: Tebliğin 5nci maddesine göre istenen belgelerle birlikte Bakanlıktan uygun görüş alınması şartıyla aşağıda sayılan 3 konuda bu şirketler için istisna düzenlemesi yapılmıştır:

- 1- Kısa çalışma ödeneği, nakdi ücret desteği ve hazine destekli kredi kefaleti kullanan ve halen kapanmamış kredi borç bakiyesi bulunanlar hariç olmak üzere, 120.000TL ve altında kâr payı dağıtımı kararı alan şirketler,
- 2- Dağıtımına karar verilen kâr payının yarısından fazlasını sermaye taahhüt borcunu kapatmak üzere dağıtacak olan şirketler ile
- 3- İmzalanan kredi sözleşmeleri veya proje finansman sözleşmeleri kapsamında 30 Eylül 2020 tarihine kadar muaccel hale gelen yükümlülüklerin nakden ifasında kullanacak şirketler.

Soru: *Prosedür olarak ne yapmamız gerekiyor? Hangi belgelerin hazırlanması gerekir?*

Cevap: Yukarıda anılan istisnalardan bir tanesine girmesi durumunda kâr payı dağıtımı hususunun genel kurulda görüşülebilmesi için Bakanlıktan uygun görüş alınması zorunludur. Başvurularda genel kurul yapılmasına ilişkin yönetim organı kararının noter onaylı örneği, şirketin hesap dönemine ilişkin finansal durum tablosu ile kar veya zarar tablosuna ek olarak sayılan istisnaları tevsik edici belgelerin de sunulması gerekmektedir.

Kâr payının hesabında, finansal tablolarını KGK tarafından belirlenen standartlara göre hazırlayan şirketlerde söz konusu finansal tablolar diğerlerinde ise Vergi Usul Kanununa göre düzenlenen mali tablolar esas alınır. Dağıtılması öngörülen kâr payı tutarı VUK'a göre tutulan kayıtlarda bulunan kar dağıtımına konu kaynakların toplam tutarını aşamaz.

Soru: *Daha önce Ticaret Bakanlığı tarafından TOBB'a gönderilen kar dağıtımı sınırlaması yazısı vardı? Aralarında nasıl bir benzerlik veya paralellik bulunmaktadır?*

Cevap: Bilindiği üzere söz konusu kanuni düzenleme yapılmadan önce, Ticaret Bakanlığı'nın TOBB'a ilettiği 31.03.2020 tarihli yazıda,

Covid-19 virüsü nedeniyle sermaye şirketlerinin özkaynaklarını korumasının önemine işaret edilmekte ve 28.11.2012 tarihli ve 28481 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmeliği'nin" 13/5 inci maddesine dayanılarak, aşağıdaki duyurunun tüm şirketlere yapılması istenmişti:

"kamunun iştiraki olan şirketler hariç olmak üzere, sermaye şirketlerinin 2019 yılı hesap dönemine ilişkin olarak bu yıl gerçekleştirilecek genel kurul toplantılarında gündeme alınacak nakit kâr payı dağıtım kararlarında, geçmiş yıl kârlarının dağıtımına konu edilmemesi ve dağıtım tutarının 2019 yılı net dönem karının %25'ini aşmaması ile yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtım yetkisi verilmemesi..." ve üyelerinize gerekli duyurunun yapılmasını rica ederim" denilmiştir.

Tax Independent Advisors

Söz konusu düzenlemeler büyük ölçüde paralellik taşımakla birlikte istisnai hallerde kar dağıtımını yapılabilmesine yönelik düzenleme 7244 sayılı Kanunda yer almaktadır.

Kanununun madde gerekçesinde “ekonomik faaliyetlerin yavaşlaması, sınırların kapatılması, ekonominin hem arz hem de talep tarafında ortaya çıkan belirsizlikler sebebiyle salgının toplum sağlığı ve ekonomi üzerindeki etkileri henüz net olarak ortaya konulamamaktadır.

*Bu çerçevede, ihtiyatlılık politikası gereği olarak, şirket kaynaklarının nakit kâr dağıtımını yapılmak suretiyle azaltılmaması, şirketlerimizin mevcut özkaynak yapılarının korunması ve ilave finansman ihtiyacının doğmaması amacıyla madde ile; 30/9/2020 tarihine kadar yapılacak kâr dağıtımına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.”*denilmektedir. Görüldüğü gibi, söz konusu geçici uygulamanın temel amacı şirketlerin finansal yapılarının korunmasıdır.

Soru: Dünya 'da da benzeri bir uygulama var mı? Bu sınırlama sadece Türkiye'ye özgü bir durum mu?

Cevap: Bu düzenleme çeşitli ülkelerde tartışılmış ve farklı şekillerde de olsa uygulamaya başlanmıştır. Avrupa Merkez Bankası bankalara kar dağıtımını yapmalarını ve daha fazla borç vermelerini tavsiye etti. İngiltere'de finansal kuruluşlara yönelik olarak ellerindeki kaynakları daha çok borç ve kredi olarak verebilmelerini temin etmek için bu şekilde bir kısıtlama getirildiği görülmektedir. Keza, İtalya, Hollanda ve Belçika'daki bankaların bu karara uydukları ve Ekim 2020'ye kadar kar dağıtmama kararları aldıkları görülmektedir. Rakamsal olarak sadece İngiltere'de firmaların bu yıla ilişkin 28,2 milyar Pound kâr payı ödemesini askıya aldıkları görülmektedir.

Soru: Bu düzenlemenin gerekçesi nedir? Ne amaçlanmaktadır?

Cevap: Kanununun gerekçesinden ve TOBB tarafından yazılan yazıdan anlaşıldığı üzere söz konusu kar dağıtımını sınırlamasının arkasında sermaye şirketlerinin öz kaynaklarının korunması kaygısının yer aldığı görülmektedir.

Soru: KGK tarafından yayımlanan BOBİ FRS'nin Dağıtılmamış Karlar Üzerindeki Etkisi Raporu ne diyor? Bu raporu nasıl okumalıyız ve değerlendirmeliyiz?

Cevap: Söz konusu rapor KGK [web](#) sayfasında yayımlanmıştır. Bilindiği üzere Türk Ticaret Kanunu ve Vergi Usul Kanunu arasında kavranan iktisadi işlemler ve en tabii sonuçları olan finansal tablolar üzerinde bazı temel anlayış farklılıkları bulunmaktadır. Vergi idaresi, vergi güvenliğini ön planda tutan hazineci bir yaklaşım sergilerken uluslararası muhasebe ve raporlama standartları ise konuya pay sahibi, alacaklı, çalışan, kreditor ve toplum gibi farklı açılardan bakmaktadır.

Anılan raporda, KGK, 1 Ocak 2018 itibariyle yürürlüğe giren Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) çerçevesinde KGK'ya yüklenen dağıtılmamış karlar, toplam öz kaynaklar ve dönem net karı tutarına ilişkin bilgiler istatistiki yöntemlerle analiz edilmektedir. Kurum, önceki dönemler finansal tablolar ile BOBİ FRS'ye göre hazırlanan finansal tabloları baz alarak 11 Şubat 2020 tarihi itibariyle toplam 2663 firmanın finansal tablolarını baz alarak çok faydalı sonuçlar üretmiştir.

- ✓ Rapora göre anılan 2663 şirketin 810 tanesi büyük, 1654 tanesi ise orta boy işletmedir. Analizde 1775 firmanın kar ve zarar durumları 5'er milyon TL'lik dilimler itibariyle 15milyon TL ve üzerinden zarar açıklayan ve diğerleri; kar açıklayan firmalar ise 0-5 milyon TL'den başlayarak dilimler itibariyle, 60 milyon TL'ye kadar ve son olarak 60 milyon TL'den fazla kar açıklayan firmalar olarak sınıflandırılmıştır.
- ✓ Toplam öz kaynaklar üzerindeki değişime ilişkin çalışmada ise toplam 2004 şirketin bilgileri esas alınarak derlenmiştir.
- ✓ Son olarak dönem net karı değişimi çalışması da toplam 277 şirket baz alınarak yapılmıştır.

Tax Independent Advisors

Raporun bulgularını özet olarak sizler için sıralayalım:

- **Özü itibariyle**, söz konusu mutabakat tablolarından elde edilen verilerden hareketle, BOBİ FRS'nin şirketlerin dağıtılmamış kârlar, toplam özkaynaklar ve dönem net kârı büyüklüklerini farklı yönlerde etkilediği, tüm şirketler genelinde **belirli bir eğilimin bulunmadığı** görülmüştür.
- Bununla birlikte, BOBİ FRS'ye geçişle birlikte, şirketlerin çoğunun dağıtılmamış kârlar, toplam özkaynaklar ve dönem net kârı tutarlarında **bir azalış meydana gelmiştir**. Bu durum orta boy işletmeler için de geçerlidir. Diğer taraftan, **büyük boy** işletmeler özelinde değerlendirildiğinde, çoğu işletmenin toplam özkaynaklarında ve dağıtılmamış kârlarında bir **artış olmuştur**. Dönem net kârında azalış ve artış gösteren şirketlerin sayısı ise neredeyse birbirine eşittir.
- Ayrıca, BOBİ FRS'ye geçişle birlikte toplam özkaynaklar ile dönem net kârı tutarı artış gösteren şirketlerde yaşanan artış oranları, azalış gösterenlere kıyasla daha fazladır.
- BOBİ FRS'ye geçişle birlikte şirketlerinin dağıtılmamış kârlar, toplam özkaynaklar ve dönem net kârı tutarlarında meydana gelen artış ve azalışların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı da araştırılmış ve yapılan analizler sonucunda Önceki Finansal Raporlama Çerçevesi ve BOBİ FRS'ye ilişkin dağıtılmamış kârlar tutarı ile toplam özkaynaklar tutarında %5'lik anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Buna göre; BOBİ FRS'ye geçişle birlikte hem dağıtılmamış kârlarda hem de toplam özkaynaklarda **anlamlı bir azalışın olduğunu söylemek mümkündür**.
- Bununla beraber, şirketler büyüklüklerine göre ayrıştırılıp ayrı ayrı analize tabi tutulduklarında **orta boy işletmeler** açısından Önceki Finansal Raporlama Çerçevesine ve BOBİ FRS'ye göre dağıtılmamış kârlar, toplam özkaynaklar ve dönem net kârı tutarlarında istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılık olduğu ve BOBİ FRS'ye geçişle birlikte **azalışlar oluştuğu** görülmüştür.
- **Büyük boy işletmeler** açısından ise özellikle toplam özkaynaklar ve dağıtılmamış kârlarda görülen artışın, istatistiksel olarak **anlamlı bir fark yaratmadığı** sonucu ortaya çıkmıştır.
- Söz konusu Rapor, yeni finansal raporlama ve bağımsız denetim uygulamaları açısından bizlere ve tüm iş dünyasına çok önemli göstergeler ve sonuçlar sunmaktadır. Dikkatle değerlendirilmesinde ve analiz edilmesinde tüm kesimler için sayısız fayda bulunmaktadır.

Bültenlerimizden faydalandığınızı umuyor saygılar sunuyoruz. Söz konusu sınırlama ve kanuni düzenleme ile ilgili diğer gelişmeleri de sizlere duyurmaya devam ediyor olacağız.

Bu bültende geçen herhangi bir konuyla ilgili sorularınız için danışmanlarımıza ulaşabilirsiniz.

Saygılarımızla,

Tax Independent Advisors | Audit & Tax

Mecidiyeköy Mahallesi Şehit Ahmet Sok. Ada Residence No: 6-10/51, Kat: 3

34381 Şişli İstanbul Tel: +90 212 211 11 10

Ankara: Kent İş Merkezi, Mustafa Kemal Mahallesi, 2152 Cadde, No:2 Kat:9 Daire No:18

Çankaya/Ankara, 06510 Tel: +90 312 446 92 05